

تاملی در باب صنعت پسته ایران

صادرکنندگان رتبه بندی شوند

۳. برگزاری گردهمایی سالانه فعالان صنعت پسته ایران که یک گردهمایی علمی و کاربردی است باید به سمت کاربردی‌تر شدن گام بردارد. در همایش امسال، امضای تفاهم‌نامه‌ای با وزارت جهاد کشاورزی یک اقدام کاربردی و عملی مهم و ضروری بود. هر ساله موضوعات مبتلابه این صنعت باید به صورت کارشناسی شده در گردهمایی مطرح و ضمن اخذ نظر و در نهایت تأییدیه شرکت کنندگان اجرائی شود. علاوه بر موضوعاتی که در ابتدای گفتار آمد سایر مسائلی که میتواند مورد بحث قرار گیرد عبارتند از:

- بررسی اجرای روش آبیاری مدرن در باغات پسته
- انتخاب نوع پسته سازگار با محیط
- بررسی راههای افزایش بهره وری در بخشهای تولید و فرآوری
- بررسی راه کارهای عملی برای کاهش هزینه های تولید
- بررسی عملکرد نهاده های مختلف و معرفی نهاده های با بهترین عملکرد به باغداران
- معرفی پایه و پیوندهای مناسب
- بررسی راهکارهای عملی برای کاهش هزینه های تولید
- شناسائی نقاطی که امکان کشت و توسعه پسته را دارد

۴. امروزه واحد تحقیق و توسعه (R&D) یکی از بخش‌های مهم در هر واحد تولیدی است. لزوم ارائه محصول با کیفیت و قابل رقابت در سطح جهانی ضرورت تقویت مرکز تحقیقات را اهمیت بخشیده است.

اختصاص بخشی از درآمد پسته به امر تحقیقات و بررسی مشکلات مبتلابه این بخش نقش مهمی در تولید محصولی با کیفیت بهتر، با هزینه کمتر و قابل رقابت در سطح جهانی دارد. در همین رابطه انجمن پسته ایران می‌تواند علاوه بر تقویت و همکاری تنگاتنگ با مرکز تحقیقات پسته با بهره‌برداری از تحقیقات و ظرفیت‌های دانشگاهی، موضوعات مهم را بعنوان پایان نامه دانشجویان دوره‌های کارشناسی ارشد و دکترای بخش کشاورزی معرفی نماید و در صورت ارائه راهکارهای مناسب هزینه‌های آنها را تأمین نماید.

بصورت فراگیر همه دست اندرکاران صنعت پسته ایران را پوشش دهد در این صورت ضمانت اجرای تصمیمات این انجمن نیز بیشتر می‌شود. به گمان نگارنده اهم موضوعاتی که توسط انجمن پسته ایران باید مورد بحث و بررسی و پیگیری قرار گیرد بشرح ذیل است:

۱. نقش آمار و اطلاعات بعنوان پیش نیاز کلیه تصمیم‌گیری‌ها، سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌ها بر کسی پوشیده نیست. پایه هر برنامه‌ریزی بر مبنای آمار و اطلاعات دقیق استوار است. فقدان آمار صحیح، اجرای برنامه‌های مختلف را با مشکل روبرو می‌سازد.

هم اکنون در بخش‌های مختلف صنعت پسته خصوصاً در بخش تولید، آمار دقیق و قابل اتکائی وجود ندارد. آمارهای تولید شده و موجود کارایی لازم را در بهره برداری برای تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری ندارد. یکی از اقدامات اساسی و مهم پیش روی انجمن پسته ایران برنامه‌ریزی برای ایجاد یک نظام کارآمد و مؤثر در تولید و عرضه آمار در بخش‌های مختلف صنعت پسته است. در این صورت می‌توان با اتکاء به آمار تولید شده برنامه‌ریزی مناسب برای ارائه خدمات فنی، مهندسی انجام داد و نیز نظارت و کنترل را در دستور کار قرار داد و در قدم بعدی نسبت به شناسنامه‌دار نمودن باغات بزرگ پسته، صادرکنندگان و واحدهای صنعتی مرتبط اقدام نمود.

۲. هم اکنون بسیاری از باغات پسته بصورت سنتی اداره می‌شود. افزایش بهره‌وری خصوصاً به منظور افزایش تولید در واحد سطح و تولید پسته قابل عرضه در بازارهای جهانی، مستلزم اعمال مدیریت علمی باغات پسته است. وجود تجربیات موفق در مدیریت باغات پسته کرمان باید مورد ارزیابی انجمن پسته قرار گیرد و بعنوان یک الگوی موفق به باغداران معرفی شود.

انجمن پسته باید با بررسی راهکارهای قانونی و ارائه یک چارچوب حقوقی محکم این روشها را در کلیه استان‌های پسته خیز تعمیم دهد. در این صورت است که می‌توان به آینده باغات پسته ایران امیدوار بود.

مهدی سیاوشی - بررسی مسایل پسته ایران به دلایل متعددی از اهمیت ویژه برخوردار و از ضروریات است. پسته بعنوان موفق ترین محصول کشاورزی ایران رتبه نخست از حیث درآمد و ارزآوری را به خود اختصاص داده است تا آن‌جا که اشتغال هزاران خانواده در بیش از ۱۰ استان کشور وابسته به پسته است. اما تولید این محصول مهم که ۸۰ درصد آن باید به بازارهای جهانی صادر شود، با موانع و محدودیت‌هایی مثل ازبین رفتن منابع آبی باغداران (از نظر کیفیت و کمیت)، رقابت با پسته تولیدی کالیفرنیا، آلودگی افلاتوکسین، سطح پائین اطلاعات عمده کشاورزان و عدم اعمال مدیریت علمی باغات، تعدد صادرکنندگان حقیقی و حقوقی و برداشت کم پسته در واحد سطح در مقایسه با رقیب اصلی پسته ایران روبرو است. مسائل فوق و نیز مشکلات دیگر پیش روی صنعت پسته ایران باعث شده که صادرات پسته ایران در حدود ۱۵۰ هزار تن در سال ثابت بماند در حالی‌که صادرات رقیب اصلی پسته ایران از سال ۲۰۰۲ از ۴۰ هزارتن به حدود ۱۴۰ هزار تن در سالجاری افزایش یافته است.

بنابراین اگر مسائل و مشکلات مختلف صنعت پسته ایران در بخش‌های تولید، فرآوری و صادرات بصورت جدی و فوری مورد بررسی قرار نگیرد و راهکارهای علمی و عملی مناسبی برای رفع آنها ارائه نگردد، بزم هم‌هی دلسوزان بخش کشاورزی، ایران در آینده با مشکلات زیاده‌تری روبرو خواهد شد و ضربات جبران ناپذیری به این بخش مهم وارد می‌گردد.

انجمن پسته ایران که براساس قانون و با مشارکت همه ذینفعان پسته ایران یعنی تولیدکنندگان، فرآوری کنندگان و صادرکنندگان و همچنین صاحبان صنایع و نهادها و سازمانهایی که بنحوی دست اندرکار پسته‌اند تشکیل گردیده است، مناسبترین تشکل برای بررسی و جمع‌بندی موانع و محدودیت‌ها و نیز استفاده از نظرات کارشناسان، نخبگان و دست‌اندرکاران پسته برای ارائه راهکارهای مناسب است. همچنین این تشکل باید با استفاده از ظرفیت‌های قانونی، اعمال سیاست‌های تعریف شده را پیگیری نماید. انجمن پسته ایران باید چتر خود را گسترده و